

Handläggare

Philip Hasler

Mark- och exploateringsingenjör

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Yttrande – Förslag till föreläggande Åkersbergsdeponin

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens plan-, mark- och exploateringsutskott beslutar att:

1. lämna yttrandet daterat den 5 augusti 2026 till Länsstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Mellan 1954 – cirka 1970 deponerade Bahco (idag SNA Europé) industriavfall så som cyanidtunnor och tungmetaller på fastigheterna Fanna 2:66, Åkersberg 2:32, 2:31, 2:22 och 2:15.

1966 blev kommunen ägare till fastigheterna. Mellan 1960 – 1985 användes fastigheterna enligt uppgifter som en öppen tipp där det främst deponerades sten, jord och schaktmassor till och med 1985 då tippen stängdes.

Kommunen har vid flera tillfällen bekostat mindre undersökningar inom och i anslutning till Åkersbergsdeponin. I syfte att förbättra kunskapen om föroreningssituationen som ett led i det allmännas ansvar att ha tillräcklig kunskap om miljö- och hälsorisker inom kommunen (jfr 2 kap. 2 § MB).

2008 genomfördes miljöteknisk undersökning av deponin. Rapporten konstaterade att de uppmätta halterna inte medförde något behov av skyddsåtgärder, men att ett kontrollprogram behövde upprättas för att provta området över tid för att kunna följa upp resultatet.

Mellan 2009 – 2011 genomfördes kontrollprovtagning av området två gånger per år under vår och höst. Den sammanfattade rapporten av kontrollprovtagningarna under de åren föreslog ytterligare provtagning som underlag inför framtagande av riskbedömning av Åkersbergsdeponin.

Länsstyrelsen inkom i april 2026 med ett förslag till föreläggande riktat mot kommunen om vidare miljöteknisk undersökning av fastigheterna Fanna 2:66, Åkersberg 2:32, 2:31, 2:22 och 2:15.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen mark och exploatering tillsammans med miljöresurs.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Kommunen anser att frågan om Åkersbergsdeponin utgör en gemensam eller två separata verksamheter behöver klargöras, särskilt eftersom Bacho/SNA Europé bedrivit en industriell deponering som föranlett riskklass 1.

Mot bakgrund av 10 kap. 2, 4 och 6 §§ MB bör ett föreläggande om miljöteknisk undersökning i första hand riktas mot SNA Europé som primärt ansvarig verksamhetsutövare.

Kommunens tidigare utredningsinsatser innebär inte ett åtagande om att ensam bära kostnaderna för fortsatt undersökning eller efterbehandling.

Om Länsstyrelsen ändå förelägger kommunen att utföra undersökningen bör tidsfristen för genomförandet förlängas till december 2027.

Enköpings kommun ställer sig positiv till att föroreningssituationen vid Åkersbergsdeponin klarläggs men anser att ansvar och kostnader ska fördelas i enlighet med miljöbalkens regler om verksamhetsutövaransvar och skälighet.

Ekonomiska konsekvenser

I det fall Länsstyrelsen väljer att förelägga kommunen att genomföra miljöteknisk markundersökning av Åkersbergsdeponin kommer kostnaderna att vara omfattande. Det finns en budget för undersökning av tidigare deponier inom kommunen, den budgeten kommer inte att räcka till för undersökning av Åkersbergsdeponin då det pågår undersökningar av andra deponier inom kommunen. Budgetmedel behöver därför skjutas till eller så behövs en omprioritering av vilka objekt som ska undersökas.

Det saknas möjlighet att jämkna kostnader mellan parterna i undersökningsskedet. Jämkning av kostnader blir endast möjligt i det fall det blir aktuellt att genomföra sanering av fastigheterna.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Miljömässiga konsekvenser hanteras vidare i samband med eventuell framtida miljöteknisk undersökning av fastigheterna.

Slutsatsen av tidigare genomförda undersökningar var att de uppmätta halterna inte utgjorde någon fara för människor eller miljön. Föroreningarna fanns inom en mindre del av den före detta deponin och spridningen i ytvattnet avtog med avståndet från deponin. Risken för människor att exponeras för metaller eller cyanid bedömdes som liten då föroreningarna uppträts inom ett begränsat område där människor inte rör sig i någon större omfattning. Därför gjordes bedömningen att det inte fanns något behov av att vidta säkerhetsåtgärder.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2026-08-05
- Yttrande, 2026-08-05
- Förslag till beslut om föreläggande om miljöteknisk markundersökning

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Carl Arnö, förvaltningschef miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
- Anna Ahrling, mark- och exploateringschef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Länsstyrelsen Uppsala